

شیوه نگارش مقالات علمی و ارائه سمینار

تألیف:

دکتر سید علی محمد میر محمدی میبیدی

دانشیار دانشکده کشاورزی دانشگاه صنعتی اصفهان

واحد صنعتی اصفهان

میر محمدی میبدی، علی محمد، ۱۳۲۱-

شیوه نگارش مقالات علمی و ارائه سمینار / تألیف علی محمد میر محمدی میبدی. --

اصفهان: جهاد دانشگاهی، واحد صنعتی اصفهان، ۱۳۸۳

۱۰، ۲۲۲ ص.

ISBN : 964-6122-70-1

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

۱. فن نگارش --- آثار علمی و فنی. ۲. مقاله نویسی - الف. جهاد دانشگاهی. واحد صنعتی

اصفهان. ب. عنوان.

۸۰۸/۰۶۶۶

ش ۹/م ۱۱ T

۲۹۷۷۲-۸۳ م

کتابخانه ملی ایران

نام کتاب :	شیوه نگارش مقالات علمی و ارائه سمینار	طراحی جلد :	کانون تبلیقاتی سرو
مؤلف :	دکتر سید علی محمد میر محمدی میبدی	ناظر فنی :	مهدی عارفی
ناشر :	جهاد دانشگاهی واحد صنعتی اصفهان - مرکز انتشارات	مدیر تولید :	منوچهر رفیعی
نوبت چاپ :	اول		
تاریخ نشر :	زمستان ۱۳۸۴		
تیراژ :	۲۰۰۰ جلد		
تعداد صفحات :	۲۳۲ صفحه		
لینوگرافی :	آسمان		
چاپ :	بهار		
صحافی :	آذین		
قیمت :	۱۷۰۰۰ ریال		

* صحت مطالب کتاب به عهده مؤلف بوده و ناشر مسئولیتی در این موضوع ندارد.

* حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

* اصفهان - دانشگاه صنعتی - جهاد دانشگاهی - مرکز انتشارات : ۳۹۱۲۷۱۱

فروشگاه : ۳۹۱۲۵۹۴

دورنگار : ۳۹۱۲۵۴۱

www.jd-iut.ir

www.isba.ir

بسم الله الرحمن الرحيم

سخن ناشر

جای خرسندی و شکر بسیار است که در آستانه تابش پرتوهای حیات بخش اسلام بر پهنه زمین، خود را در زمانی می یابیم که اندیشه اصلاح نه تنها عبث نیست که پیمودن راههای کمال و رشد در هر بعدی از ابعاد انسانی هموارتر و شدنی تر می نماید. وظیفه آنان که در این دوره و در این سرزمین مقدس زندگی می کنند بس سنگین و دشوار است و بطور خاص مسئولیت دانشگاه و دانشگاهیان در کنار حوزه های مقدس علمیه جایگاهی حساس و تعیین کننده در روند حرکت اجتماع دارد. تلاش پیگیر و همه جانبه برای بریدن بندهای وابستگی، جهاد مقدسی است که باید از دانشگاه و حوزه شروع شود و انتشار کتب علمی از سوی ما کوششی است در راستای آنچه ذکر آن رفت. بدیهی است این کوشش زمانی به نتایج مفید می رسد که بطور مداوم از سوی استادان، دانشگاهیان و اندیشمندان متعهد مورد انتقاد و پیشنهادات سازنده قرار گیرد.

اینک که چاپ اول این کتاب تقدیم دانشگاهیان ارجمند و مشتاق علم می گردد جای دارد از تمامی عزیزانی که در آماده سازی و تدوین آن تلاش نموده و زحمات زیادی را متحمل شده اند تشکر و قدردانی بعمل آید.

مرکز انتشارات جهاد دانشگاهی
واحد صنعتی اصفهان

سخن مؤلف

سلام بر حضرت محمد (ص) و ائمه اطهار (ع). خدای بزرگ را به خاطر توفیق در انتشار کتاب شیوه نگارش مقالات علمی و ارائه سمینار سپاس می‌گویم. گسترش افق آگاهی‌های علمی یک جامعه و تأمین اطلاعات ضروری برای اخذ تصمیمات منطقی مرهون انجام تحقیق و به‌کارگیری روش‌های دقیق و صحیح علمی توسط دانشمندان و ارائه آنها به جوامع بشری می‌باشد. اکنون بدون شک هر اقدامی برای روشن ساختن اهمیت تحقیق، موانع پیش روی آن و دست‌یابی به نتایج آن حائز اهمیت است.

کشور جمهوری اسلامی ایران، با برخورداری از امکانات بالقوه، هنوز با جایگاه علمی شایسته او فاصله زیادی دارد. آیا امروز همه مؤلفه‌های مختلف تحقیق نظیر بودجه کافی، نیروی انسانی کارآمد، تجهیزات لازم و موضوع آن فراهم بوده است؟ در این مقدمه مجال بحث این موضوع نیست، اما مسلم است بدون دسترسی محقق به اطلاعات مورد نیاز و پیشینه تحقیق اجرای عملی تحقیق میسر نیست و بدون عرضه یافته‌های تحقیق به دنیای علم و جامعه بشری، پیشرفت فناوری و رشد اقتصادی محقق نخواهد شد.

تهیه گزارش نتایج مطالعات و پژوهش‌های علمی و انتشار مقالات علمی در مجلات معتبر مهمترین مرحله پژوهش محسوب می‌گردد. در واقع پژوهش وقتی مفهوم می‌یابد که نتایج آن منتشر و در اختیار جامعه قرار گیرد. در این راستا وجود راهنمایی جامع جهت ارائه اطلاعات در رابطه با نحوه دسترسی سریع به منابع مطالعاتی (فصل دوم) و بیان اصول و قواعد نگارش مقالات علمی (فصل اول) و مهارت‌های ارائه سمینار (فصل سوم) که از تجارب ارزشمند محققین به نام در طول سال‌های متمادی در عرصه تحقیق حاصل شده باشد ضروری به نظر می‌رسد.

دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی و محققین با آگاهی از روش‌های علمی و تجارب دسته‌بندی شده گذشتگان می‌توانند مهارت‌های خود را افزایش دهند و با دسترسی سریع به منابع مطالعاتی و اجرای اصولی مراحل مختلف یک تحقیق و انتشار یافته‌های آن گام‌های مؤثری در ارتقا سطح علمی کشور بردارند. در نگارش کتاب تلاش شده است که مطالب آن در قالب نثر ساده بیان گردد و هر فصل از وحدت موضوع برخوردار باشد. این کتاب به همراه کتاب روش تحقیق در علوم زیستی می‌تواند خواننده را به نکات ظریفی رهنمون سازد و او را در اجرای بهتر یک پروژه تحقیقی کمک کند و موجب ارتقا انسجام نیروی تفکر و خلاقیت دانشجو گردد. امید است این نوشتار مورد استفاده علاقمندان به خصوص دانشجویان عزیز رشته‌های مختلف علوم زیستی و کشاورزی و پژوهش‌گران قرار گیرد. از کلیه محققین، دانشجویان و صاحب‌نظران درخواست می‌گردد اینجانب را از نظرات اصلاحی خود و یادآوری نقایص و اشتباهات موجود بی‌بهره نگذاشته، تا در بازنگری و تجدید نظر بعدی کتاب از آنها استفاده گردد. لازم می‌دانم از زحمات آقایان دکتر محمد شاهدی، دکتر عبدالمجید رضایی، دکتر جواد میرمحمدصادقی، دکتر پرویز وجدانی و دکتر لطفی که با ارائه نظرات خود، مرا یاری دادند و از آقای مهندس اسکندری وزیر محترم جهاد کشاورزی و آقای دکتر جوادیان عضو محترم صندوق بیمه محصولات کشاورزی که مشوق تدوین این کتاب بودند تشکر نمایم. همچنین لازم است از زحمات سرکار خانم مهندس پیرمردیان به خاطر تایپ متن کتاب قدردانی کنم. از اعضای محترم مرکز انتشارات جهاد دانشگاهی صنعتی اصفهان که با حمایت خود امکان چاپ این کتاب را فراهم آورده‌اند، صمیمانه سپاسگزاری می‌نمایم.

سیدعلی محمد میرمحمدی میبدی

تابستان ۱۳۸۶

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: شیوه نگارش مقالات علمی	
مقدمه	۱
مجلات ادواری چاپی و الکترونیکی	۳
معرفی انواع مقالات علمی	۴
الف) مقاله‌هایی در باره پژوهش‌های بدیع	۴
ب) یادداشت‌ها و مقالات کوتاه و یادداشت‌های فنی	۴
ج) مقالات مروری	۵
د) مقالات انتقادی	۶
ه) مقالات ترویجی	۶
و) نامه‌های سردبیر	۶
مقالات علمی پژوهشی (اصیل و بدیع)	۶
معیارهای یک مقاله علمی پژوهشی	۹
آماده‌سازی پیش نویس مقاله	۹
اندازه مقاله	۱۱
برگ مشخصات مقاله	۱۳
عنوان و نویسندگان مقاله	۱۳
نوشتن و فهرست‌کردن آدرس‌های مقاله	۱۹
کلمات کلیدی	۲۲
چکیده	۲۳
مقدمه	۳۰
مواد و روش‌ها	۳۳
نتایج	۳۸

عنوان	صفحه
بحث	۴۸
نتیجه گیری	۵۳
سپاسگزاری	۵۳
منابع	۵۴
نوشتن مراجع مقالات خارجی	۵۹
نوشتن مراجع فارسی	۶۰
جزئیاتی بیشتر در مورد آماده نمودن مقاله	۶۶
مقاله نزد سردبیر مجله	۷۲
داوری توسط افراد ناشناس برای مؤلفان	۷۳

فصل دوم: دستیابی به منابع علمی

مقدمه	۷۵
URLs مکان یاب منابع عمومی	۷۷
جستجو در اینترنت	۷۹
آشنایی با موتور جستجوی گوگل	۸۰
عملگر AND	۸۲
جستجوی عبارت	۸۳
عملگر OR	۸۷
عملگر NOT	۸۸
جستجو در نشانی سایت وب یو آر ال	۸۹
جستجوی عبارت	۹۰
امکان جستجو در سایت خاص	۹۱
جستجوی سایت های مشابه	۹۲
بازیابی معنای واژه از طریق گوگل	۹۳
امکان استفاده از حروف کوچک و بزرگ	۹۴
سایت های علمی	۹۴
روش جستجو در موتور جستجوگر سایروس	۹۹
ارسال صفحات وب به سایروس	۱۰۰
اطلاعات برای نویسندگان	۱۰۰
ناشرین معتبر مجلات ادواری الکترونیکی	۱۰۱
چگونگی دسترسی به مجلات ادواری الکترونیکی	۱۰۱

صفحه	عنوان
	فصل سوم: طرح پیشنهادی تحقیق و نحوه نوشتن پایان نامه
۱۰۷	مقدمه
۱۰۹	مرحله فکر کردن درباره موضوع
۱۱۱	تهیه پروپوزال
۱۱۲	عنوان پژوهش
۱۱۴	بیان مسئله پژوهش
۱۱۶	پرسش ها و فرضیه های پژوهش
۱۱۶	پیشینه پژوهش
۱۱۷	اهداف تحقیق
۱۱۹	روش اجرای تحقیق
۱۲۰	نیروی انسانی (همکاران طرح، کادر اداری)
۱۲۲	زمان بندی طرح
۱۲۲	هزینه ها
۱۲۴	منابع مورد نیاز
۱۲۴	امکانات
۱۲۵	دستگاه ها، وسایل و ارتباطات
۱۲۷	طرح ارزشیابی
۱۲۸	ضمیمه ها
۱۳۳	نوشتن تز
۱۳۷	دفاع از تز
۱۴۰	دستورالعمل تدوین پایان نامه ها و رساله های تحصیلات تکمیلی

فصل چهارم: راهنمای ارائه سمینار علمی

۱۵۱	مقدمه
۱۵۲	آماده سازی و ارائه یک سمینار
۱۵۳	اهمیت آماده سازی خود و وسایل کمکی برای ارائه سمینار
۱۶۱	تمرین
۱۶۱	ساختار سمینار
۱۶۶	جمع بندی
۱۶۶	ارائه پیشنهاد
۱۶۶	سؤالات

عنوان	صفحه
نحوه اداره سخنرانی	۱۶۷
تسلط بر اعصاب	۱۶۸
زبان بدن ، طرز بیان، حالت چهره و وضعیت ظاهر سخنران	۱۷۱
ملاحظات فرهنگی (تربیتی)	۱۷۴
مدیریت کردن شنوندگان	۱۷۴
اداره شنوندگان	۱۷۵
ارتباط با شنوندگان	۱۷۶
برآورده کردن انتظارات شنوندگان	۱۷۸
سپاسگزاری از شنوندگان	۱۸۰
تجهیزات	۱۸۱
کیفیت صدا	۱۸۶
سرعت	۱۸۷
زیر و بمی صدا	۱۸۷
درجه صدا	۱۸۷
گویش زبان	۱۸۷
علامت گذاری	۱۸۷
ارائه مصاحبه های علمی (آکادمیکی)	۱۹۱
مشخصه های یک سخنرانی و ارائه بد	۱۹۱
نکات	۱۹۲

فصل پنجم: فرهنگ اصطلاحات فنی

فرهنگ اصطلاحات فنی مرتبط با نگارش علمی	۱۹۵
منابع مورد استفاده	۲۰۹
فهرست واژگان	۲۱۳